

ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ПРОСТІР СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Рассказова О.І., Рєзнік К.М.

*КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» ХОР,
м. Харків*

До останнього часу організаційно-методичні засади навчального процесу загальноосвітньої школи були орієнтовані на дитину без урахування специфіки психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Нині панівною стає думка, що інституалізована соціалізація з самого раннього віку важлива для кожної людини, особливо для дитини з обмеженими можливостями здоров'я, й насамперед школа відіграє найважливішу роль в процесі включення її до повноцінного життя. У вітчизняній та зарубіжній науці особлива увага звертається на процес соціалізації учнів молодшого шкільного віку, зокрема, її керованої складової – соціального виховання. Ґрунтуючись на теоретичних положеннях філософських концепцій розвитку особистості Е. Берна, К. Юнга, К. Янга та соціально-психологічних – Б. Ананьєва, Л. Виготського, І. Кона, О. Леонтєва, В. Петровського, сучасні дослідники визначають завдання, механізми, чинники соціалізації особистості дітей з урахуванням середовища й тієї ситуації, у якій вони знаходяться. Соціальна педагогіка розглядає реальні можливості підвищення виховного потенціалу соціальних інститутів суспільства у соціальній ситуації розвитку дітей з особливими освітніми потребами у зв'язку із системою діючих соціальних чинників, серед яких першорядне значення мають сім'я, навчальний колектив, друзі. Визначальним чинником є забезпечення педагогічно доцільної організації взаємодії молодшого школяра з середовищем.

Для успішної соціалізації та соціального виховання молодшого школяра необхідним є включення його до умов навчального закладу, де має створюватися інклюзивне освітнє середовище – сукупність об'єктивних зовнішніх умов, факторів, соціальних об'єктів, необхідних для успішного навчання та виховання дітей з особливими потребами. Це система впливів і умов формування особистості, а також можливостей для її розвитку. Процес соціального виховання молодших школярів в інклюзивному освітньому охоплює всі сфери життєдіяльності дитини у навчальному закладі, тобто є соціально детермінованим. Тому навчання, виховання, набуття соціального досвіду, вирішення соціально-педагогічних проблем молодших школярів у інклюзивному освітньому середовищі забезпечує їх успішну соціалізацію.